

Asia: VN/28370/2020

Kuluttajaluottoja koskevan lainsäädännön tarkistaminen. Työryhmän mietintö.

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Oikeusministeriö on pyytänyt Suomen Yrittäjien lausuntoa kuluttajaluottoja koskevaa lainsäädäntöä tarkastelleen työryhmän mietinnöstä. Suomen Yrittäjät kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Suomen Yrittäjät pitää ylivelkaantumisen torjumista tärkeänä ja kannatettavana tavoitteena. Ylivelkaantumista torjuvia toimenpiteitä tulisi edistää kokonaisvaltaisesti kuluttajien lisäksi huomioiden myös yrittäjät.

Pidämme työryhmän mietinnön mukaista esitystä asianmukaisena siltä osin, kun muutoksia esitetään hyvää luotonantotapaa koskevaan säännökseen. Lisäksi pidämme perusteltuna esitystä verkossa annettavien maksutapojen järjestyksestä sekä esitystä luoton mainonnassa annettavasta varoituksesta. Katsomme, että esitykseen pitäisi kuitenkin tehdä tarvittavat muutokset jäljemmin selostetulla tavalla.

Kuluttajan henkilöllisyyden todentaminen:

Työryhmän mietinnössä esitetään, että henkilöllisyyden todentamisvelvollisuus laajennettaisiin koskemaan myös hyödykesidonnaisia kertaluottoja sekä tilanteita, joissa kuluttaja valitsee verkossa asioidessaan maksutavaksi laskun. Velvoite koskisi tilanteita, joissa kuluttaja ostaa hyödykkeitä verkossa. Yksityiskohtaisissa perusteluissa on todettu, että hyödykkeiden ostaminen verkossa on ymmärrettävä laajasti. Pidämme muutosta perusteltuna verkko-ostamisessa tapahtuvien tilauspetosten ja henkilötietojen väärinkäytön estämiseksi. Velvoitteen soveltamisalaa on kuitenkin tarpeen selventää jatkovalmistelussa.

On perusteltua, että velvoitteen ulkopuolelle on rajattu tilanteet, joissa maksu tehdään tavaran luovuttamisen yhteydessä. Velvoitteen ulkopuolelle pitäisi tämän lisäksi rajata tilanteet, joissa palvelu tilataan verkosta, tuotetaan kuluttajalle yleensä henkilökohtaisena palveluna ja laskutetaan jälkikäteen. Väärinkäytöksen mahdollisuus näissä tilanteissa on perinteiseen verkko-ostamiseen nähden vähäinen vastaavalla tavalla kuin tilanteissa, joissa maksu suoritetaan tavaran luovuttamisen yhteydessä.

Henkilöllisyyden todentamista koskevan velvoitteen soveltamisala laajenisi kohtuuttomasti, jos sitä sovellettaisiin tilanteisiin, joissa yrittäjä myy kuluttajille palveluitaan verkossa ja laskuttaa ne myöhemmin laskulla palvelun suorittamisen jälkeen. Mikäli velvoitteen soveltamisala asetettaisiin näin laajaksi, sen piiriin tulisi paljon mikro- ja yksinyrittäjiä, jotka tarjoavat verkossa palveluitaan. Tällaisia palveluita, joiden ensisijainen yhteydenotto- ja myyntikanava on verkkosivusto voivat olla mm. juhlapalvelut, kuten valokuvaus, catering, musiikki ja tila, taikka kotitalouspalvelut, kuten siivous, muutto ja korjauspalvelut. Velvoitteen laajentaminen mainittuihin tilanteisiin ei ole väärinkäytösten estämiseksi tarpeellista tai oikeasuhtaista.

On oletettavaa, että suurin osa verkkokaupan kautta tuotteita myyvistä pk-yrityksistä mahdollistaa kortilla tai tilisiirtona maksamisen, jonka myötä suurin osa hyödyntää jo vahvaa tunnistamista, johon maksupalvelulaki maksupalveluiden tarjoajia velvoittaa. Näille toimijoilla velvoitteen ulottaminen koskemaan myös laskumaksamista ei toisi suurempia muutoksia nykytilaan. Jatkovalmistelussa olisi kuitenkin selvitettävä, millaisia lisäkustannuksia vahvan sähköisen tunnistamisen ulottaminen myös laskumaksamiseen aiheuttaisi näille pk-yrityksille. Lisäksi jatkovalmistelussa olisi tarpeellista selvittää, kuinka suuri joukko yrityksiä mahdollistaa maksamisen verkossa ainoastaan laskulla hyödyntämättä vahvaa maksajan tunnistamista sekä selvitettävä velvoitteen laajentamisesta näille toimijoille seuraavat kustannukset.

Korkokaton alentaminen:

Ehdotuksen mukaan korkokatto laskettaisiin nykyisestä 20 prosentista 15 prosenttiin. Samalla korkokatto sidottaisiin korkolaissa tarkoitettuun viitekorkoon kuitenkin siten, että korko ei saisi luottosopimuksen mukaan nousta tällöinkään yli 20 prosentin.

Korkosäätelyä koskevien muutosten osalta Suomen Yrittäjät yhtyy Kaupan liiton ja Suomen Asiakkuusmarkkinointiliiton yhteiseen eriävään mielipiteeseen. Esitettävien muutosten tulisi tukeutua huolelliseen vaikutusarviointiin. Nykyisen korkosäätelyn vaikutuksista ei kuitenkaan ole riittävästi tietoa, jonka nojalla voitaisiin luotettavasti arvioida tarvetta esitetyle korkosäätelyn muutokselle. Korkosäätelyn muutoksiin ei ole syytä ryhtyä, ennen kuin niiden tarve pystytään luotettavasti selvittämään.

Korkosäätelyn muutoksilla voi olla heijastevaikutuksia myös yrittäjille. On mahdollista, että jatkuvat muutokset vaikuttavat negatiivisesti rahoitustarjontaan. Nämä vaikutukset koskettaisivat myös osaa yrittäjistä, sillä monet toiminimiyrittäjät rahoittavat yritystoimintaansa henkilökohtaisilla luotoilla. On tärkeää, ettei korkosäätelyllä tyrehdytetä näitä rahoituskanavia kokonaan.

Kuluttajaluottojen entistä tiukempi sääntely lisää myös erilaisten korkeakorkoisten luottojen tarjoamista yrityksille. Luotonantajat voivat kuluttajaluottosäätelyn tiukentamisen johdosta tehostaa toimintaansa yritysluotonannon puolella ja pyrkiä tätä kautta korvaamaan kuluttajaluottojen sääntelyn tiukentamisesta aiheutuvat menetykset.

Pienyrittäjät ovat vastaavan suojan tarpeessa kuin kuluttajat. Suomen Yrittäjien kevään 2021 pk-yritysbarometrin tulosten perusteella pk-yrityksistä lähes puolet olivat valmiit yritysten pikaluottoja koskevaan sääntelyyn, vaikka se käytännössä tarkoittaisi lainojen poistumista markkinoilta. (https://www.yrittajat.fi/wp-content/uploads/2021/09/pk_barometri_kevat2021.pdf)

Velkaongelmien kokonaisvaltainen torjuminen edellyttää, että myös yrityksille myönnettävien pikaluottojen sääntelyä tarkastellaan. Ei ole järkevää, että entistä tiukemman sääntelyn johdosta ongelma siirretään pienille yrityksille ja yrittäjille. Hallitus onkin puoliväli- ja kehysriihessä 29.4.2021 linjannut, että sääntelyvaihtoehtoja pitäisi selvittää myös yritysten pikaluotoista aiheutuvien velkaongelmien torjumiseksi. Kuluttajaluottosäätelyn tiukentuessa tarve yritysten pikaluottojen sääntelyn tarkastelulle korostuu entisestään.

Katila Karoliina
Suomen Yrittäjät